

[Landbrugsministeren.]

ning for hele vor samfundsøkonomi, tror jeg de ærede forespørgere vil være enige med mig i.

Men produktionen og eksporten blev i adskillige år opnået under meget strenge arbejdsmæssige og økonomiske vilkår. Der bredte sig i lange perioder inden for erhvervet en stemning af megen håbløshed, og først i de sidste år har vi på ny kunnet notere lyspunkter, der sammen med troen på en ny europæisk markedsudvikling langsomt kan genskabe noget af den optimisme, som ethvert erhverv har brug for.

Landbrugets andel af den erhvervsaktive del af befolkningen er i disse år gået ned fra 13 pct. til 8-9 pct. Det problem, som jeg anser for at være det alvorligste for landbrugets fremtid, er nu den meget lille tilgang af unge. Mindre end 1.000 har i denne vinter søgt ophold på vore landbrugsskoler, og efter en statistik fra landboforeningerne er antallet af nyetablerede blot fra 1964 til 1969 faldet fra 2.600 til 1.400. Heraf var i 1964 2.200 under 40 år og i 1969 kun 1.100.

Antallet af landbrugsejendomme er — det skal jeg i øvrigt vende tilbage til om lidt — formindsket med 56.000 eller ca. 28 pct. siden 1960, således at den gennemsnitlige ejendomsstørrelse er vokset fra 15,8 ha i 1960 til 20-21 ha nu.

Ved sidste tælling fandtes der i alt godt 34.000 landbrugsmedhjælpere, svarende til ca. 27 pct. af antallet i 1960 og ca. 16 pct. af antallet i 1950. Det er altså en meget betragtelig nedgang, der her har fundet sted, og foruden den egentlige afvandring fra landbruget er det også et karakteristisk træk i udviklingen, at et stadig større antal landmænd tager arbejde uden for deres bedrift. Men til trods for dette enorme fald i den direkte beskæftigelse i landbruget har produktion og eksport som nævnt stadig stort set kunnet opretholdes i kraft af den stærke mekanisering og rationalisering. Takket været denne stadig større effektivitet, som disse tal derfor er udtryk for, er landbruget fortsat i stand til at aflevere sine produkter til det øvrige samfund til priser, der er lavere end dem, landbrugsprodukter afleveres til i noget andet vesteuropæisk samfund.

Man kan spørge om, i hvilket omfang de bestående landbrugsordninger har påvirket

strukturudviklingen — det har jo været stærkt diskuteret igennem årene. Det såkaldte Krogstrupudvalg, som det ærede medlem også nævnte, kom til det resultat, at ordningerne ikke har forsinket strukturudviklingen, idet det skønnede, at afvandringen fra erhvervet hidtil er foregået nogenlunde i det tempo, hvori det har været muligt at overføre arbejdskraften til andre erhverv. Da disse ordninger imidlertid først skal optages til revision i næste folketingsår, skal jeg ikke gå nærmere ind på denne del af landbrugslovgivningen.

Jeg skal heller ikke gå ind på de omfattende ændringer af lovgivning og administration, der måske inden længe kan blive aktuelle, hvis eller når vi bliver medlem af det europæiske fællesmarked. Hvad vi i den mellemliggende periode må stræbe efter er i størst muligt omfang at bevare den animalske produktion.

Jeg har imidlertid forstået, at forespørgerne er særlig interesserede i at få oplysning om landbrugslovene og herunder navnlig om overvejelserne vedrørende sammenlægningsgrænsen. Det ærede medlem henviser til kommissionsbetænkningen. Enhver, der læser den, vil blive klar over — og det er vel i øvrigt ikke ukendt for nogen — at meningerne er meget stærkt delte. Det er de også inden for regeringspartierne, og det er de også inden for oppositionspartierne, i øvrigt også inden for det parti, der i dag har stillet forespørgslen.

Siden den nugældende lov om landbrugs-ejendomme blev gennemført i foråret 1967, hvorved den nuværende frie sammenlægningsgrænse fastsattes til 35 ha med mulighed for at gå op til 75 ha, hvor der ikke var et aktuelt behov for tillægsjord, har disse grænser altså på ny været gennemdrøftet i kommissionen. Flertallet kom her til det resultat, at de nævnte grænser burde erstattes af en enkelt arealgrænse på 100 ha, således at der altså ikke, ved afgørelse af om sammenlægning eller jordsupplering kan til-lades inden for denne grænse, skal tages hensyn til, om der er ønske om tillægsjord.

Landbrugstællingerne fra juli i år viste atter en nedgang i antallet af landbrugsejendomme op til 30 ha på 6.200 og en stigning i antallet af brug over 30 ha på 200, således at der nu er 140.200 bedrifter. Siden 1960 er antallet af bedrifter, som jeg nævnte før.